

Sygn. akt III AUa 1352/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Wojciech Bzibziak (spr.)
Sędziowie	SSO del. Gabriela Pietrzyk - Cyrbus SSA Witold Nowakowski
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. S. (J. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 14 maja 2012r. sygn. akt IX U 1030/11

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. S. prawo do emerytury poczynając od dnia 19 października 2010r., a w pozostałym zakresie oddala apelację.

/-/ SSO del. G.Pietrzyk-Cyrbus /-/ SSA W.Bzibziak /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1352/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 maja 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił przyznania ubezpieczonemu J. S. prawa do emerytury na podstawie art.184 w związku z art.39 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ do dnia 1.01.1999r. nie osiągnął wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 22 lata 9 miesięcy i 28 dni (łącznie z okresami uzupełniającymi - pracy w gospodarstwie rolnym). Organ rentowy nie uwzględnił okresów pracy

w gospodarstwie rolnym: od 29.10.1971r. do 1.09.1973r. z uwagi na odbywanie szkolenia w oddziale samoobrony oraz od 22.10.1977r. do 28.11.1977r. i od 13.01.1978r. do 12.11.1980r., gdyż w tych okresach J. S. pracował w gospodarstwie rolnym teściów.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury. Podał, że szkolenie w oddziale samoobrony odbywał jedynie w soboty i niedziele, a przez resztę tygodnia pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Również w pozostałych okresach nie uwzględnionych przez ZUS pracował w gospodarstwie rodziców, a w gospodarstwie rolnym teściów jedynie pomagał.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podając okoliczności wskazane w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2012r., sygn. akt IX U 1030/11 Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 21.09.2010r.

Na podstawie akt rentowych, zaświadczenia wojskowej Komendy Uzupełnień z 29.03.2011r., zeznań świadka J. M. (k.21-22 a.s.) oraz przesłuchania J. S. w charakterze strony (k.28/2 a.s.) ustalił Sąd, że odwołujący się, ur. (...), w dniu 21.09.2010r. złożył wniosek o emeryturę, który został załatwiony odmownie zaskarżoną decyzją.

W okresie od 29.10.1971r. do 1.09.1973r. ubezpieczony zamieszkiwał w Z. z rodzicami w ich gospodarstwie rolnym, a w pozostałych spornych okresach - po zawarciu związku małżeńskiego - w gospodarstwie teściów, znajdującym się w sąsiedztwie jego domu rodzinnego. Gospodarstwo rodziców miało ponad 8 ha powierzchni. W spornych okresach odwołujący się pracował w tym gospodarstwie wykonując wszelkie prace polowe, jak i przy obrządki bydła, koni, świń. W gospodarstwie rodziców pracował po ukończeniu szkoły podstawowej w wymiarze co najmniej połowy wymiaru czasu pracy. W tym okresie nie miał innego źródła zatrudnienia, nie kontynuował nauki.

W okresie od 29.10.1971r. do 1.09.1973r. J. S. odbył 440 godzin szkolenia obronnego w oddziale samoobrony w W.. Szkolenie odbywało się w soboty i niedziele. W gospodarstwie rolnym rodziców odwołujący się pracował również w okresach od 22.10.1977r. do 28.11.1977r. oraz od 13.01.1978r. do 12.11.1980r. W tym czasie, po zawarciu związku małżeńskiego, mieszkał w domu teściów, pomagał im w gospodarstwie, ale nadal pracował w gospodarstwie rolnym rodziców.

Przechodząc do rozważań prawnych przytoczył Sąd I instancji treść art.184 oraz art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS i stwierdził, że ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury.

Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że odwołujący się w spornych okresach stale pracował w gospodarstwie rolnym rodziców wykonując pracę co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Było to wówczas jedyne jego źródło utrzymania. Fakt, iż w pierwszym ze spornych okresów J. S. odbywał szkolenie obronne nie kolidował z możliwością pracy

w gospodarstwie rolnym. Szkolenie trwało jedynie 440 godzin i odbywało się w soboty i niedziele. Odnośnie pracy w pozostałych okresach Sąd w pełni dał wiarę zeznaniom świadka J. M. i ubezpieczonego, gdyż były one zgodne i spójne. Zauważył nadto Sąd, że w tych okresach J. S. nie wykonywał żadnej innej stałej pracy.

W konsekwencji uznał Sąd, że odwołujący się posiada wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (wraz z okresami uzupełniającymi z tytułu pracy

w gospodarstwie rolnym) i na mocy art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu prawo do emerytury od 21.09.2010r., tj. od daty złożenia wniosku.

Powyższy wyrok zaskarżył organ rentowy i opierając apelację na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art.184 i art.39 w związku z art.100 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędne przyjęcie, że ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury od 21.09.2010r. zamiast od 20.10.2010r. - wniósł o jego zmianę i przyznanie J. S. prawa do emerytury od 20.10.2010r.

ZUS stwierdził, że nie kwestionuje rozstrzygnięcia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych, ale nie może zgodzić się z ustaleniem terminu początkowego przyznanej emerytury. Z ustaleń Sądu wynika bowiem, że ubezpieczony posiada 15 lat 2 miesiące i 25 dni pracy górniczej wykonywanej stale pod ziemią. Zgodnie z art.39 ustawy z 17.12.1998r. pozwala to na obniżenie wieku emerytalnego o 7 lat i 6 miesięcy, a zatem do 57 lat i 6 miesięcy. Skoro J. S. urodził się (...), to powyższy wiek osiągnął w dniu 20.10.2010r. i od tej daty należało przyznać mu prawo do emerytury.

Wskazał nadto skarżący, że występuje rozbieżność pomiędzy zeznaniami ubezpieczonego i przesłuchanego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach świadka, a życiorysem sporządzonym przez J. S.. Rozbieżności te nie zostały w toku postępowania wyjaśnione.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Spór w rozstrzyganej sprawie dotyczył prawa do emerytury na podstawie art.39 pkt 1 w związku z art.184 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227).

Zgodnie z art.184 ust.1 tej ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27. Stosownie natomiast do treści ustępu 2 tego artykułu emerytura przewidziana powyżej przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z kolei art.39 stanowi, że ubezpieczonemu, urodzonemu przed 1.01.1949r., spełniającemu warunek określony w art.27 pkt 2 i nie spełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art.34, który ma co najmniej 5 lat pracy górniczej, o której mowa w art.36 ust.1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wiek emerytalny, o którym mowa w art.27 pkt 1, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Przytoczyć nadto należy art.100 ust.1 ustawy z 17.12.1998r., zgodnie z którym prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Z apelacji organu rentowego - zwłaszcza z jej zarzutów i wniosku - wynika, że kwestia sporna na etapie postępowania apelacyjnego sprowadza się wyłącznie do określenia daty od jakiej ubezpieczonemu J. S. przysługuje emerytura przyznana na podstawie art.184 w związku z art.39.

Poza sporem było, że ubezpieczony posiada 15 lat 2 miesiące i 25 dni pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Trafnie wskazał skarżący, że w myśl art.39 pozwala to na obniżenie J. S. wieku emerytalnego

o 7 lat i 6 miesięcy, a zatem do 57 lat i 6 miesięcy. Ponieważ ubezpieczony urodził się (...), powyższy wiek osiągnął w dniu 19.10.2010r. W tym wypadku - obliczania wieku osoby fizycznej - znajduje bowiem zastosowanie art.112 zd.II kc. Jest to data, w której zostały spełnione wszystkie warunki do przyznania emerytury.

Mając powyższe względy na uwadze, skoro apelacja okazała się zasadna, Sąd II instancji na mocy art.386 §1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznał J. S. prawo do emerytury od 19.10.2010r., a w pozostałym zakresie (przyznania świadczenia od 20.10.2010r.) na podstawie art.385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

/-/ SSO del. G.Pietrzyk-Cyrbus /-/ SSA W.Bzibziak /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM